

Çernobil qəzasından 28 il keçir

Çernobil faciəsindən 28 il keçməsinə baxmayaraq, minlərlə adam onun fəsadlarından hələ də əziyyət çəkir. 1986-ci il aprel ayının 26-da Ukraynanın Çernobil şəhərindəki Atom Elektrik stansiyasının IV blokunda baş verən qəza dünyani sarsıldı. Ölkənin böyük bir ərazisi bu qəzanın nəticəsində xarabazara çevrildi, yüz minlərlə adam şüalanmaya məruz qaldı, tədrici ölümə məhkum oldu. Qəzanın nəticələrinin aradan qaldırılmasında Azərbaycandan olan 7 min nəfər hərbiçi və mülki adam iştirak etmişdi. Heç bir lazımı hazırlıq görmədən felakət zonasına göndərilən neçə-neçə həmyerlimiz dünyasını dəyişdi, yüzlərlə azərbaycanlı ağır dərəcəli şüalanmaya məruz qalaraq ömürlük əllil oldu. Onlardan indiyədək 3 min nəfərdən çoxu həlak olmuş, uşaqları əllil doğulmuş, yüzlərlə ailə başsız qalmışdır.

Çernobil qəzasının törətdiyi şuanın qarşısının alınması üçün ümumi səfərbərlik elan edildi. Qəbələ rayonundan 21 nəfər həmyerlimiz səfərbərliyə alındı. Onlar fəla-

kətlərin aradan qaldırılmasında can-başla iştirak etdilər. Ancaq təəssüflər olsun ki, öz sağlamlığını itirərək doğma yurdumuza bir əllil kimi qayıtlılar. Ötən dövr ərzində onların böyük hiissəsi şüalanmadan dünyasını dəyişmişdir. Qalanları isə ömürlük əllil statusu almışdır. Ağır olsa da deməliyəm ki, çernobilçilərin ailələrində dünyaya gələn uşaqları da bu xəstəlikdən bu gün əziyyət çəkirlər.

Çernobil faciəsindən əziyyət çəkən insanlara dövlət qayğısı ilbəl artır. Son 21 ildə bu kateqoriyadən olan insanların pensiyaları bir neçə dəfə artırılmış, əllillər yaşayış mənzillər ilə, minik maşınlarıyla təmin edilmişlər.

Çernobil əllillərinə dövlət qayığının təmin edilməsi xalqımızın ümummilli liideri Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev ikinci dəfə həkimiyətə qayitıldıdan az sonra bu qayğı bütün respublikada öz əksini tapdı. Ulu önder tərəfindən 1993-cü ilin sonlarında Çernobil qəzasının ləğvində iştirak etmiş və həmin qəzadan zərər

çəkmisələr haqqında verilən status və onların sosial müdafiəsi haqqında xüsusi göstərişler, imzalanan sənədlər bu kateqoriyadən olan insanlara diqqət və qayğıni nümayiş etdirdi. Bu mühüm sənəddən sonra Çernobil əllillərinə ölkəmizdə diqqət və qayğı artırdı. Pensiyalarından, əlavə, əllillərin hər birinə ildə müəyyən məbləğdə kurort-sanatoriya pulu verilməyə başlandı. Bu qayğı, bu diqqət ölkə başçısı cənab İlham Əliyev tərəfindən de davam etdirilir.

Qəbələ Rayon icra Həkimiyəti də əllillərin problemlərini daim diqqət mərkəzində saxlayır. Hər il rayon icra həkimiyəti tərəfindən Çernobil faciəsinin ildönümü münasibətələ qəzanın əllilləri ilə görüş keçirilir, onların həlli vacib problemləri öyrənilir və həll edilir. Bundan əlavə qəzanın əllillərinə maddi yardım göstərilir və mənəvi dəstək verilir. Qəbələ Rayon icra Həkimiyətində bu cür görüşlər artıq ənənə halına çevrilmişdir.

April ayının 26-da XX əsrin ən böyük felakətlərindən biri olan Çernobil faciəsinin baş verməsindən 28 il keçir. Bu faciədən xeyli vaxt keçməsinə baxmayaraq qəzanın törətdiyi fəsadlar hələ də qalmadı.

«QƏBƏLƏ».

"Sərhəd" hərbi-idman oyunu üzrə rayon birinciliyi

Gənc nəslə vətənə sədaqət, onun sərhədlərinə hörmət ruhunda tərbiyə etmək, yaradıcı, düşünən, sağlam gənclər yetişdirmək və onlarda sərhədçi peşəsinə maraqlı artırmaq məqsədilə Dövlət Sərhəd Xidmətinin Şəki sərhəd dəstəsinin, Qəbələ rayon Gənclər və İdman İdarəsinin və rayon təhsil şöbəsinin təşkilatçılığı ilə "Sərhəd" hərbi-idman oyunu üzrə rayon birinciliyi 15 aprel 2014-cü il tarixdə rayonun sərhədyanı kəndi olan Tikanlı sərhəd zastavasında təşkil edilmişdir.

Yarışın açılış mərasimində dövlət himni səsləndirilmiş, Şəki sərhəd dəstəsinin nümayəndəsi mayor Azər Quliyev, Qəbələ Rayon Gənclər və İdman İdarəsinin baş məsləhətçisi Məhəmmədəli Səfərçinov və təhsil şöbəsinin nümayəndəsi İbrahim Faxlulov çıxış edərək oyunun məqsədi, mahiyyəti barədə gənc sərhədçilərə məlumat vermiş və komandalara uğurlar arzulmuşlar. Çıxış edənlər bildirmişlər ki, vətən sərhədindən başlanır. Bu gün, doğ-

ma Azərbaycanımızın torpaqlarının 20 faizi düşmən işgalına məruz qaldığı bir vaxtda sərhədçilərimizin üzərinə daha çətin, məsuliyyətli və şərəfli bir vəzifə düşür: daha diqqətli və ayıq-sayıq olmaq, hər an qarşı tərefin hücumuna hazır olmaq və dövlət sərhədlərimizi göz-bəbəyi kimi qorumaq.

Yarışda orta məktəblərinin 10-cu sinif şagirdlərindən ibarət 5 komanda iştirak etmişdir. Komandalar 8 mərhələ üzrə güclərini sınmış və yekunda Abrix kənd tam orta məktəbin komandası I yerə, Vəndam qəsəbə 2 sayılı tam orta məktəbin komandası II yerə və Tikanlı kənd tam orta məktəbin komandası III yerə layiq görülmüşdür. Abrix kənd tam orta məktəbin komandası Şəki şəhərində keçiriləcək zona mərhələsində iştirak etmək hüququ qazanmışdır.

Yarışın sonunda gənc sərhədçilərə gənclər və idman idarəsinin diplomları təqdim edilmişdir.

M. SƏFƏRÇİNOV,
Gənclər və idman idarəsinin baş məsləhətçisi.

Ekoloji tərbiyə bağça yaşlarından başlanmalıdır

Yaşadığımız dünya əslinde təbiətə insanın harmoniyasıdır. Təbiəti mühafizə etmək, onu qorumaq elə özümüzü qorumaq deməkdir.

Azərbaycanın təbiəti zəngin bir muzeydir. Burada mövcud 11 iqlim qurşağından 9-nun olması onu daha zəngin və rəngarəng edib. Təbiətin Azərbaycana bəxş etdiyi zəngin yerüstü və yedaltı sərvətlər xalqımızın tarihində müstəsna rol oynamış, bu torpağın füsunkar təbiəti nadir istedad sahibi olan böyük sənətkarların ilham mənbəyi olmuşdur.

Son əsrlərin ən qlobal ekoloji problemləri Azərbaycandan da yan keçməmişdir. Bunun nəticəsidir ki, respublikamızda ekoloji problemlərə diqqət xeyli artmış, bu sahəyə həsr olunmuş onlarla qanun, qərarlar qəbul edilmiş, yüzlərlə konfrans, seminar və toplantılar keçirilmişdir. Bu gün ekoloji

problemlərin həlli bəşəriyyətin, böyükdən kiçiyə qədər hamının bu işə cəlb olunmasını tələb edir. Heç kimin bu problemdən kənarada qalmağa həqqı yoxdur. Milli Məclis tərəfindən qəbul olunmuş və respublika Prezidentinin təsdiq etdiyi "Əhalinin ekoloji təhsili və maarifləndirilməsi haqqında", "Ətraf mühitin mühafizəsi haqqında" qanunları, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2006-ci ildə "Azərbaycan Respublikasında ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılmasına dair 2006-2010-cu illər üçün Kompleks Tədbirlər Planı" haqqında Fərmanı məsələnin nə qədər aktual və vacib olduğunu xəbər verir. Dövlət də təbiətdən istifadə məsələsinə nəzarəti gücləndirməyi, əhalinin ekoloji tərbiyəsini diqqət mərkəzində saxlamağı zəruri sayır.

Ekoloji tərbiyə standartlara uyğun formada icra olunmalı, əhalidə ekoloji şüur, psixologiya, təfəkkür, mədəniyyət, təlim-tərbiyə formalasdırılmalıdır. Ekoloji tərbiyənin təməli uşaq bağçalarında qoyulmaqla orta məktəblərdə inkişaf etdirilməlidir. Məktəb kitabxanaları ilə birgə məktəbdə və baxçada kiçik yaşılı uşaqları "Təbiəti sevənlər" dərnəyinə cəlb etmək və "Ətraf mühit nədir?" mövzusunda aşağıdakı nümunə əsasında səhbətlər keçirmək olar. Bu səhbətlərdə kiçik yaşılı uşaqlarda ətraf mühit haqqında elementar təsəvvür yaratmaq lazımdır. Məsələn: "Uşaqlara öyrədilməlidir ki, ətraf mühit dedikdə işiq, hava, su və qida nəzərdə tutulur. Bunlar olmasa heç bir canlı yaşaya bilməz. Öl-kəmiz sürətli inkişaf edir. Şəhərlərimiz böyüyür. Yeni yaşayış məntəqələri, yollar,

körpülər salınır, zavodlar, fabriklər, elektrik stansiyaları tikilir. Unutmaq olmaz ki, bu inkişaf bəzən meşələrin qırılması, otlqların və çəmənliliklərin məhv olması hesabına baş verir. Hər çətinliyin öhdəsindən gələn insanlar bu problemləri də həll edə bilirlər. Zavod və fabriklərin buraxıldığı zəhərli qazları zərərsizləşdirən, kanalizasiya sularını təmizləyən qurğular tikməklə, qırılan ağacların əvəzinə yeni ağaclar əkməklə bu işin öhdəsində asanlıqla gəlmək mümkündür".

Uşaqlara kiçik yaşılarından ağacları sevməyi, ağacların insanın yaşayışı üçün nə qədər əhəmiyyətli olduğunu, məktəb və sınıf otaqlarının təmizliyinin nə qədər vacib olduğu haqda səhbətlər aparmaqla da onlara başa salmaq lazımdır. Əger yer üzərindəki hər uşaq beş-altı çiçək, bir-iki

kəpənək məhv etsə onların nəslə kəsilə bilər. Ona görə də hər bir məktəbli ekoloq olmalıdır. Evdə heç nəyi sindirmağa yol verilmədiyi kimi təbiətdə də heç nəyi sindirmağa, mənəv etməyə yol verilməməsi vacibdir fikrini kiçik yaşılarından məktəblilərə öyrətmək lazımdır. Yalnız bu yolla yaşadığımız mühiti sağlamlaşdırıa, həyat üçün təhlükəsiz edə bilərik. Ətraf aləmi məhv etsək özümüz də sağ qala bilmərik. Ekoloqlarımız şəxsi evimiz kimi ümumi evimizi - Yer kürəsini təmiz və səliqəli saxlamağı məsləhət görürler.

Bu gün Azərbaycanın cənnəti sayılan Qəbələ, bütün dünyani özünə cəlb edib. Hər bir qəbələli üçün bu fəxarətdir. Dünyanın hər yerindən qonaqlar, turistlər gələn bu diyarda mənəcə da-ha cox ekoloji maariflənmə işlərinə ehtiyac var. Biz təbiəti anamız kimi sevməli onu gözümüz kimi qorumağılıq. Hər bir qəbələlinin evinə gələn qonaq təbiətə münasibəti elə bizim özümüzən öyrənməlidir.

Qismət MƏSİMOV,
Vəndam qəsəbəsi.